

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO-630972-X/09/AA

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Zespół Administracji Publicznej,
Zdrowia i Ochrony Praw Cudzoziemców

Warszawa,⁹ października 2009 r.

Pan
MARIUSZ MIELCAREK
Portal i Gazeta
Pielęgniarki i Położnej
ul. Sportowa 3/7
63-000 ŚRODA WIELKOPOLSKA

Szanowny Panie Redaktorze

Z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich uprzejmie informuję, że z uwagą zapoznaliśmy się z treścią Pana pisma z dnia 6 października br. w sprawie wstrzymania przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia z dniem 1 lipca 2009 r. zawierania nowych umów na świadczenia pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej, finansowane metodą zadaniową.

Nawiązując do treści Pana pisma uprzejmie informuję, że warunki i zakres udzielania oraz zasady i tryb finansowania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach ubezpieczenia zdrowotnego określa ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jt. Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.) oraz przepisy wydane na jej podstawie.

W myśl przepisów tej ustawy, Narodowy Fundusz Zdrowia zarządza środkami finansowymi pochodzącymi ze składek na ubezpieczenie zdrowotne. Do zakresu działania Funduszu należy m.in. określanie jakości i dostępności oraz analiza kosztów świadczeń opieki zdrowotnej w zakresie niezbędnym dla prawidłowego zawierania umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej, a także przeprowadzanie konkursów ofert, rokowań i zawieranie umów oraz monitorowanie ich realizacji i rozliczanie (art. 97). Prezes Funduszu sporządza corocznie plan finansowy Funduszu zrównoważony w zakresie przychodów i kosztów. W planie tym określa m.in. wysokość planowanych kosztów poszczególnych oddziałów wojewódzkich Funduszu (art. 97 ust. 1, art. 116 i art. 118).

Powołana ustawa upoważnia jednocześnie Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia do określenia przedmiotu postępowania w sprawie zawarcia umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej oraz warunków wymaganych od świadczeniodawców, po zasięgnięciu w tej materii opinii właściwych konsultantów krajowych (art. 146).

Nie sposób nie zauważyć, że cytowana ustawa – z przyczyn racjonalnie uzasadnionych – nie nakłada na Narodowy Fundusz Zdrowia obowiązku zawierania umów o świadczenia zdrowotne ze wszystkimi podmiotami udzielającymi świadczeń zdrowotnych, które funkcjonują na rynku i wyrażają wolę zawarcia takiej umowy.

Podnieść należy, że omawiana ustawa ustala również zasady sprawowania nadzoru i kontroli nad finansowaniem i realizacją świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (dział VII). Zgodnie z przepisami tej ustawy, nadzór nad działalnością merytoryczną Narodowego Funduszu Zdrowia sprawuje Minister Zdrowia, stosując kryterium legalności, rzetelności i celowości. Minister Zdrowia bada uchwały przyjmowane przez Radę Funduszu oraz decyzje podejmowane przez Prezesa Funduszu i stwierdza nieważność uchwały lub decyzji, w całości lub w części, w przypadku gdy narusza ona prawo lub prowadzi do niewłaściwego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej, albo do niezrównoważenia przychodów i kosztów Funduszu. Minister Zdrowia może również badać decyzje podejmowane przez dyrektora oddziału wojewódzkiego Funduszu oraz uchwały podejmowane przez radę oddziału wojewódzkiego Funduszu (art. 162 – art. 164 ustawy).

Powołane przepisy określają także środki nadzoru na działalnością Narodowego Funduszu Zdrowia. I tak, w razie stwierdzenia, na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień i dokumentów, o których mowa w art. 165 ust. 1 ustawy, przypadków naruszeń prawa, statutu Funduszu lub interesu świadczeniobiorców, Minister Zdrowia powiadamia odpowiednio Fundusz i świadczeniodawcę o stwierdzonych nieprawidłowościach oraz wydaje zalecenia mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowanie działalności powiadamianego podmiotu do przepisów prawa, wyznaczając termin do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i dostosowania działalności do przepisów prawa.

Ponadto, zgodnie z § 4 ust. 4 zarządzenia Nr 9/2005 Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie przyjęcia i stosowania w Narodowym Funduszu Zdrowia regulaminu skarg i wniosków, skargi i wnioski dotyczące wykonywania zadań przez dyrektorów oddziałów wojewódzkich Narodowego Funduszu Zdrowia rozpatruje Prezes Funduszu lub osoba przez niego upoważniona.

Pozwolę sobie jednocześnie zauważyć, że w świetle konstytucyjnych i ustawowych kompetencji, Rzecznik Praw Obywatelskich stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych. Rzecznik nie zastępuje zatem innych organów publicznych w załatwianiu spraw znajdujących się w ich kompetencji, ani nie podejmuje interwencji w tych sprawach, o ile decyzje i działania organów mieszczą się w granicach obowiązującego prawa. Z

zasady też nie wypowiada się na temat spraw, w których nie zajęły stanowiska właściwe instytucje publiczne oraz organy sprawujące nad nimi nadzór. Ponadto, Rzecznik nie pełni roli eksperta lub arbitra, a także nie udziela porad prawnych w indywidualnych sprawach i nie dokonuje wykładni obowiązującego prawa, jeżeli nie jest to związane z konkretnym przypadkiem naruszenia prawa, w sprawie która została podjęta na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.).

W związku z powyższym, z przykrością informuję, że Rzecznik Praw Obywatelskich nie może spełnić Pana prośby odnośnie wyrażenia stanowiska w sprawie wstrzymania przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia zawierania nowych umów na świadczenia pielęgniarstwa podstawowej opieki zdrowotnej, finansowane metodą zadaniową.

Zważyć jednocześnie wypada, że stwierdzenia i opinie zawarte w orzeczeniach Trybunału Konstytucyjnego zasadniczo odnoszą się do stanowienia prawa, a instytucja „vacatio legis” dotyczy obowiązywania przepisów prawa, a nie podejmowania czynności administracyjnych.

Dziękuję za okazane Rzecznikowi Praw Obywatelskich zaufanie i jednocześnie przepraszam za sprawiony zawód. Mam nadzieję, że zechce Pan zrozumieć kompetencje i ograniczenia działania Rzecznika oraz powody, dla których Rzecznik nie może spełnić Pana oczekiwań.

Z poważaniem

Zastępca Dyrektora Zespołu

mgr. Agnieszka Adamska-Karska